בית אהרן — בראשית

כתבי קודש מכ"ק אדומו"ר הרב רבינו אשר זצוק"ל זי"ע

איתא במדרש שמחה לאיש כו'. במענה פיו ויאמר אלקים יהי אור. ודבר בעתו מה טוב וירא אלקים את האור כי טוב: עכ"ל

ולכאורה הוא תמוה האיך שייך עת אצל השי"ת. ונוכל לומר דכתיב לכל זמן ועת לכל חפץ. חפצים נקראים מעש"ט. כי באמת עיקר אור הוא מה שהצדיקים מאירים בתוך לבות ב"א עבדות השם ב"ה ודביקות ואהבת השם. עפ"י המדרש ויבדל אלקים בין האור ובין החושך. שהבדיל בין מעשיהם של צדיקים למעשיהם של רשעים. ואיתא במדרש ויאמר אלקים יהי אור זה אברהם. ויקרא אלקים לאור יום זה יעקב. ולחשך קרא לילה זה עשו. ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. זה יוה"כ. כי צדיקים צריכים לכלול עצמם בתוך כלל ישראל. ולהאיר בתוכם אור ה' ולתקן גם הרשעים הנקראים ערב. ולזה אומרים ביו"כ ע"ד המקום כו' אנו מתירים להתפלל עם העבריינים. כי צריך להוריד עצמו לכל מדריגות התחתונות בכדי להעלות אותם לשרשם להאיר בתוכם אור יי' ב"ה וב"ש ולהביא אותם לתכלית התשובה והם נעשים בריה חדשה ונבראים נשמות חדשות כמו שאמרנו ועם נברא כו'. במענה פיו על שברא את הצדיקים. ודבר בעתו מה טוב. וירא אלקים את האור כי טוב. שראה מעשיהם של צדיקים שהם מאירים בתוך לבות בני אדם אהבת השם ברוך הוא בכל עת וד"ל:

בהפטרה כה אמר יי' בורא שמים ונוטיהם. פי' דכתי' אשר עשה האלקים את האדם ישר. ומהו הישר. כשעושה כל העשיות הוא עושה ע"י השכל. וע"כ נקרא שכל מפני שמשכיל על כל דבר להבין מה הוא זה ומפני מה הוא זה כך או כך. ובאמת כשעושה מה שהשכל שלו מחייב ואינו מתנגד עמו אזי בכל הדיבורים שהוא מדבר בעולם הוא פועל אמת. וזהו ציר נאמן לשולחיו מה שהמחשבה שולחת לפעול בדיבור ובמעשה. וזהו שכתוב ומוראכם וחתכם יהי' על כל חית הארץ. ופירש"י וחיותכם וקשה למה כתיב וחתכם. ופי' מורי לשון וחתכם. ומפני מה נקרא חית לפי שאות ח הוא חיות העולמו' והמילוי של חי"ת הוא יו"ד ותי"ו זהו חית הארץ. ואמר שמי שרוצה להתגבר בלבו עליהם יש בזה סגולה. אך מי שמבלבל את השכל שלו ולא עשה את הישר וכהיום רוצה לילך בדרך הישר. ומכח זה צריך להתברר איזה הדרך שילך בכמה בירורין. ופעמים שצריך לנטות השכל שלו מן הדרך כדי לברר שם כמה ניצוצות ואח"כ להעלות לשורשו. ועוד יש בזה כמה דברים. ע"כ אמר הכתוב בורא שמים ונוטיהם. שמים זה השכל. ונוטיהם כנ"ל: